

Tyresö kommun
135 81 Tyresö

2008-02-19
1 (4)
Dnr 53-2006:3383

Genomförd utbildningsinspektion i Tyresö kommun

Skolverket har genomfört inspektion i Tyresö kommun av förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, barn- och ungdomsutbildningen samt vuxnas lärande. Besök gjordes i kommunens skolor och andra verksamheter under perioden den 9 oktober till den 14 december 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen. Inspektionen granskar utbildningens kvalitet samt bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden Kunskaper, Normer och värden samt Ledning och kvalitetsarbete. Inspektionsrapporten syftar dock inte till att ge en heltäckande bild av all förskole- och skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagda rapporter framgår vilka skolor och verksamheter som inspekterats och hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna. Förutom en övergripande rapport om kommunens hela ansvarsområde för förskoleverksamheten, skolan, skolbarnsomsorgen och vuxnas lärande finns även rapporter om varje kommunal skola, rektorsområde eller verksamhet i kommunen.

Detta beslut redovisar brister på kommunnivå samt brister på skol- och verksamhetsnivå som kommunen snarast måste åtgärda (bristområden). Dessutom redovisas områden där kommunen bör initiera ett utvecklingsarbete och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kvaliteten (förbättringsområden i kommunen).

I skol-/verksamhetsrapporterna framförs ytterligare förbättringsområden avseende kvaliteten på skol- och verksamhetsnivå där kommunen i det fortsatta kvalitetsarbetet ansvarar för att förbättringar och utveckling av verksamheterna kommer till stånd.

Senast inom tre månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 19 maj 2008 ska Tyresö kommun redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot brister på kommunnivå samt brister på skol- och verksamhetsnivå. I bilaga till beslutet anges vilka skolor och verksamheter som berörs.

2008-02-19

2 (4)

Dnr 53-2006:3383

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen på kommunnivå samt på skol- och verksamhetsnivå.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att kunskapsresultaten i grundskolan i Tyresö kommun ligger sammantaget i nivå med riket, det finns dock skillnader mellan skolorna. Vid två av skolorna visar resultaten på en nedåtgående trend, vilket Skolverket förutsätter att kommunen särskilt uppmärksammar. Skolverket har sett flera goda exempel på skolor som arbetar bra med individualisering och individanpassning av undervisningen. En brist är att grundskolorna som regel inte har gjort någon systematisk uppföljning och utvärdering på skolnivå av om eleverna har nått målen i årskurs 5 och 9. Generellt sett får ändå eleverna i Tyresö kommun det stöd de behöver för att uppnå kunskapsmålen. Inom gymnasieskolan är kunskapsresultaten sammantaget godtagbara men varierar mellan de nationella programmen och bör därför analyseras ytterligare.

Inom kommunen sker för närvarande gemensamma diskussioner om bedömning och betygssättning mellan de olika verksamheterna och skolorna. Sedan något år är ansvaret för grundskolan och gymnasieskolan uppdelat på två nämnder. Eftersom elever i behov av särskilt stöd liksom antalet elever på individuellt program ökar, förutsätter Skolverket att kommunen fortsätter med den ovan beskrivna samverkan mellan grundskolorna och gymnasieskolan.

Inspektionen visar att skolorna överlag bedriver ett bra värdegrundsarbete, kännetecknande är att eleverna trivs och är trygga i såväl skolans yttre som inre miljö. Det finns dock brister i skolornas likabehandlingsplaner som måste åtgärdas, i några fall saknas det helt sådana planer. Elevernas inflytande bör förbättras på flesta skolor, såväl avseende undervisningens innehåll som utbildningen i stort. En brist är att eleverna inte ges möjlighet att vara delaktiga i framtagande av likabehandlingsplaner.

Kommunens kvalitetsredovisning ska omfatta såväl kommunalt bedriven skolverksamhet som kommunalt bedriven förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Av kommunens kvalitetsredovisning för 2006 framgår dock att den inte gäller samtliga verksamheter då både vuxenutbildningen och svenskundervisning för invandrare saknas. Kommunens verksamheter och skolor bedriver ett bra kvalitetsarbete, som ibland kan synliggöras mer i respektive kvalitetsredovisning. Likaså bör skolornas kunskapsresultat tydligare framgå av redovisningarna, vanligen fokuseras endast ämnen svenska, engelska och matematik. För sfi och såröv saknas det dock helt kvalitetsredovisningar.

Tillgången på utbildning är på det hela taget god i Tyresö kommun. På gymnasieskolan erbjuds t.ex. ett stort utbud av kurser, inriktningar och program. Vid ett antal grundskolor anordnas profilklasser, där det dock i vissa fall finns ytterst få elever med invandrarbakgrund. Skolverket vill därför uppmärksamma kommunen på risken för en ökad segregering.

2008-02-19

3 (4)

Dnr 53-2006:3383

Skolverket bedömer att följande brister på kommunnivå måste åtgärdas.

- Kommunen gör ingen systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 och 9 (1 kap. 12 och 4 kap. 1 § samt 2 kap. 8 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Beslut om elevs placering i för kommunen gemensamma särskilda undervisningsgrupper fattas inte i enlighet med bestämmelserna. Beslut saknar fullföljdhänvisning (5 kap. 5 § och 8 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång för elever i för kommunen gemensamma särskilda undervisningsgrupper fattas inte i enlighet med förordningens krav (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Kommunens kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (1 och 3 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Kommunens likabehandlingsplaner uppfyller inte de krav som ställs på sådana planer (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Kommunens likabehandlingsplaner uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av likabehandlingsplaner (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbete med en likabehandlingsplan).
- Kommunens skolplan omfattar inte alla verksamheter (2 kap. 8 § skollagen).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

I bilaga till beslutet anges sådana brister på skol- och verksamhetsnivå som måste åtgärdas.

Vidare bedömer Skolverket att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Kommunen bör analysera andelen elever med fullständigt slutbetyg samt andelen behöriga elever.
- Kommunen bör säkerställa att beslut om placering i de för kommunen särskilda undervisningsgrupperna regelbundet omprövas.
- Kommunen bör verka för att grundskolorna och gymnasieskolan förbättrar elevernas inflytande över utbildningens innehåll och verksamheten som helhet.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Anna Kjellberg
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också deltagit enhetschef Carl-Gustav Sidenqvist, enhetsjurist Mariette Denholt och avdelningsjurist Alf Johansson.

Kopia till

Enligt fastställd sändlista

Bilaga

Förteckning över skolor och verksamheter där Skolverket kräver åtgärder.

2008-02-19

7 (7)

Dnr 53-2006:3383

- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Kvalitetsredovisningen saknar en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan (3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Tyresö gymnasium

- Gymnasieskolans kvalitetsredovisningar saknar bedömning av i vilken mån de nationella målen uppnåtts samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Kvalitetsredovisningen saknar en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplanen (3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Vuxenutbildning inkl. sfi

- Individuella studieplaner upprättas inte för alla studerande (1 kap. 2 § förordning om kommunal vuxenutbildning).
- Betygsättningen följer inte förordningens krav på C3L (4 kap. 1 § förordningen om kommunal vuxenutbildning).
- Sfi-samordnaren utför rektorns uppgifter (2 kap. 2 § skollagen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (1 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Kvalitetsredovisningen saknar en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan (3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 5 § förordningen om kommunal vuxenutbildning).

Utbildningsinspektion i Tyresö gymnasium gymnasieskola och gymnasiesärskola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Bedömningar	3

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tyresö gymnasium den 9–11 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Tyresö kommun och Tyresö gymnasium och gymnasiesärskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Tyresö gymnasium intervjuades elever, lärare, elevvårdsteam, rektorer i gymnasiet och gymnasiesärskolan samt föräldrar till elever i gymnasiesärskolan. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tyresö gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	1 316
Individuella program	84
Summa elever	1 400

Gymnasiesärskolan	Antal elever
Gymnasiesärskola	45

Källa: Skolans egna uppgifter september 2007.

Sedan den 1 februari 2007 tillhör Tyresö gymnasium Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i Tyresö kommun. I samband med omorganisationen delades Tyresö gymnasium in i två sektorer där varje sektor är en egen resultatenheter. Det övergripande ansvaret för gymnasieverksamheten har förvaltningschefen för Utvecklingsförvaltningen. Skolans ledning består av två rektorer som har resultatansvar för sin enhet och ansvarar för olika program. Verksamheten leder de tillsammans med biträdande rektorer och programutvecklare för varje program som tillsammans med rektor ska leda och utveckla verksamheten inom det egna programmet. Varje program utgör ett arbetslag.

Tyresö gymnasium ligger i centrala Tyresö och inrymmer gymnasieskola och gymnasiesärskola. Skolan erbjuder tio nationella program, fyra specialutformade program samt individuella program. Skolan har även en fotbollsriktning där eleverna har möjlighet att kombinera idrott och studier. All verksamhet är samlad i en och samma byggnad. Centralt i byggnaden finns gymnasiesärskolans olika verksamheter och skolans individuella program. Ett välutrustat bibliotek rymms även i skolan.

Utbildningen vid Tyresö gymnasium omfattar följande nationella program och inriktningar:

- Barn- och fritidsprogrammet (BF) med nationella inriktningarna Fritid, Pedagogisk och social verksamhet
- Byggprogrammet (BP) med nationella inriktningarna Husbyggnad, Anläggning, Måleri
- Elprogrammet (EC) med nationella inriktningen Datorteknik, Elteknik
- Estetiska programmet (ES) med nationell inriktning musik
- Fordonsprogrammet (FP), med nationella inriktningarna Personbiltsteknik, Karosseri
- Handels- och administrationsprogrammet (HP) med nationell inriktning Handel och service
- Medieprogrammet (MP) med nationell inriktning Medieproduktion
- Naturvetenskapsprogrammet (NV) med nationella inriktningarna Naturvetenskap, Matematik och datavetenskap
- Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med inriktningarna Ekonomi, Samhällsvetenskap, Språk, Kultur

- Teknikprogrammet (TE), Data, Fysik

Skolan erbjuder dessutom tre specialutformade program:

- Samhällsvetenskapsprogrammet idrottsprogram profil Specialidrott
- Samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningarna Media, Medieproduktion
- Affärsprogrammet
- Byggprogrammet med inriktning Måleri

Förutom de nationella programmen finns individuella program (IV), Introduktionskurs för invandrare (IVIK) och Programinriktad individuell utbildning (PRIV). I skolan finns även individuellt program för elever med Aspergers syndrom (IVAS). En elevgrupp med ensamkommande asylsökande ungdomar ingår även inom skolans individuella program.

Av de elever som valt Tyresö gymnasieskola höstterminen 2008 kommer ca 46 procent från Tyresö kommun. Eleverna söker i stor utsträckning till andra kommuners gymnasieutbildningar och enligt skolan är det främst flickor som söker andra gymnasieskolor. Skolans ledningsgrupp planerar olika strategier bland annat att starta andra inriktningar inom befintliga program för att få elevernas intresse att söka till den egna gymnasieskolan.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan utgör en egen resultatenhet och hör till barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde. Skolans rektor ansvarar även för kommunens Särvux samt för de elever som är folkbokförda i Tyresö kommun men går i skolor i andra kommuner. Gymnasiesärskolans elever kommer från såväl grundskola som obligatorisk särskola i Tyresö men även från ett flertal andra kommuner i länet.

Gymnasiesärskolan erbjuder inom skolans individuella program yrkesträning och verksamhetsträning samt ett specialutformat program med inriktningarna hantverk och service och omvårdnad och service. En mindre grupp elever får undervisning i kommunens lokaler på C3L (kommunens vuxenutbildning).

Bedömningar

Samlad bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Tyresö gymnasium och gymnasiesärskola av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att utbildningen i Tyresö gymnasium ger undervisning som överlag är av god kvalitet. Den innehåller många program, både nationella och specialutformade, och inriktningar samt elever och personal med varierad bakgrund och erfarenheter. Det råder ett öppet och trevligt klimat i skolan, eleverna trivs och känner sig accepterade och respekterade. Skolan är på flera sätt i förändring främst organisatorisk då gymnasieskolan i februari 2007 bytte nämnd. I samband med det har gymnasieskolans program fördelats på två rektorer och ett antal biträdande rektorer. Den relativt nya skolledningen har påbörjat ett utvecklingsarbete tillsammans med personalen där former och

rutiner för ett fungerande arbete i den nya organisationen och kvalitetsarbete håller på att utvecklas.

Skolan är på flera sätt i ständig utveckling då elevgrupperna förändras i storlek och utifrån intresse vid val av program. Under inspektionsbesöket håller skolledningen på att se över och utvärdera nuvarande program för att kunna bemöta aktuella och kommande behov. Ett exempel är skolans individuella program där elevantalet ökat det senaste året. Verksamheten når goda resultat då cirka 75 procent av eleverna fortsätter i ett nationellt program. Som helhet arbetar skolans personal på ett strukturerat sätt för att förbättra och utveckla verksamheten i Tyresö gymnasium. Personalen har olika kompetenser och intresse att stödja och utveckla de olika individer de möter i utbildningssituationen.

Gymnasieskolan har visat goda exempel på samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen som enligt inspektörerna bör utvecklas än mer för att främja lärandet och för att tydliggöra respektive programs karaktär. Måluppfyllelsen varierar mellan programmen och samtliga program redovisar resultat som ligger under riksgenomsnittet. Resultaten bör ytterligare analyseras och utgöra underlag för vilka åtgärder som behöver vidtas för en högre måluppfyllelse. Denna bedömning saknas dock i skolans kvalitetsredovisningar.

Utbildningen inom gymnasieskolan är av god kvalitet. För eleverna utgör den en god studiemiljö med rika möjligheter till lärande. Personalen och rektorn är engagerade i sin skolas utveckling och har både idéer och kunskaper om hur en verksamhet kan utvecklas och förbättras.

Gymnasieskolan kan visa på goda resultat men saknar en bedömning av i vilken mån de nationella målen uppnåtts samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse som ska ingå i en kvalitetsredovisning.

I Tyresö gymnasium och i gymnasieskolan bedriver man ett aktivt och målmedvetet värdegrundsarbete. Däremot är eleverna inte involverade och delaktiga i upprättande av kvalitetsredovisningar och likabehandlingsplaner vilket skolan måste åtgärda. Då elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen skiftar mellan program, ämnen och lärare och behöver detta utvecklas. Även formerna för samverkan och elevernas ansvar och inflytande över verksamheten i stort bör utvecklas.

Skolans ledningsgrupp arbetar målmedvetet med den pedagogiska utvecklingen i samverkan med personalen. Det pedagogiska och organisatoriska stödet till lärarna bör dock utvecklas och förbättras. Ansvarsfördelningen mellan rektorerna bör också tydliggöras. Mot bakgrund av de förbättringsområden och brister som inspektionen visar på, bedömer inspektörerna att rektorsfunktionen med pedagogiskt resultatansvar bör utvecklas ytterligare.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Gymnasieskolans kvalitetsredovisningar saknar bedömning av i vilken mån de nationella målen uppnåtts samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

- Skolan uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Kvalitetsredovisningen saknar en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplanen (3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Gymnasiesärskolan

- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av kvalitetsredovisning (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd (8 kap. 1 a § gymnasiesärskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Arbetsätt och arbetsformer bör utvecklas så att de i samtliga program och ämnen främjar utvecklingen av de kunskaper och färdigheter som uttryck i läroplan och kursplaner.
- Skolan bör analysera kunskapsresultaten och ta fram en samlad resultatbild för samtliga program på och vidta åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten.
- Skolan bör se över grunderna för betygsättning.
- Elevernas inflytande över undervisningen och verksamheten i stort bör utvecklas liksom skolans arbete med detta.
- Skolan bör förbättra organiseringen av undervisningen för att ge eleverna förutsättningar att nå målen i läroplanen och kursplaner.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras.
- Rektorernas pedagogiska ledarskap bör förbättras.

Gymnasiesärskolan

- Elevernas kännedom om målen för den egna utbildningen bör förbättras.
- Skolan bör se över hur utvecklingssamtalen genomförs och utgå från de individuella studieplanerna.
- Rektorns pedagogiska ledarskap bör förbättras.

Kunskaper

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

I läroplanen för de frivilliga skolformerna ges uppdraget att skolan ska sträva emot att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram. Vidare anges rektors ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen o skolplanen och den lokala arbetsplanen.

I Tyresö gymnasium får eleverna kursplaner och betygskriterier i samband med att en kurs påbörjas. En individuell studieplan upprättas för samtliga elever vilken lärarna använder som underlag för betygs- och utvecklingssamtal.

Resultat och utvärdering av lärandet

Av nationell statistik framgår skolans genomsnittliga betygspoäng, andelen elever som fullföljde utbildningen inom fyra år, andelen elever behöriga till högskolestudier och andelen elever med betyget Godkänt eller högre i kärnämneskurserna, två karaktärsämneskurser samt projektarbete. I denna statistik redovisas dock endast resultat för elever som erhållit slutbetyg.

Tabell 1. Resultatmått från nationell betygsstatistik i gymnasieskolan

År	Skolan			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Genomsnittlig betygspoäng	13,7	13,6	13,9	14,1	14,1	14,1
Andelen (%) med allmän behörighet till universitets- och högskolestudier	90,3	86,0	90,6	88,9	89,2	88,9
Andel (%) elever som fullföljde utbildningen inom fyra år	71,8	77,9	78,8	76,0	76,0	76,3

Källa: Skolverkets statistik

De värden som redovisas i tabellen ovan utgör genomsnittet för skolans samtliga program. Det varierar mellan programmen inom skolan. Högst betygspoäng år 2007 har Naturvetenskapsprogrammet (16,1) som ligger något under riksgenomsnittet och det Estetiska programmet (14,9) som ligger i nivå med riksgenomsnittet. Barn- och fritidsprogrammet har lägst betygspoäng (10,1). Skillnaden i betygspoängen mellan övriga program på skolan ligger i linje med eller något under rikssnittet. Den genomsnittliga betygspoängen är dock högre än föregående år men lägre än den genomsnittliga betygspoängen i riket.

Andel elever behöriga till högskolan har ökat från år 2006 (86,0 procent) till 2007 (90,6 procent) och ligger därmed över riksgenomsnittet. I skolans kvalitetsredovisning 2006/07 för programmen BF, BP, EC, FP, NV och TE visar skolans egna sammanställda resultat en lägre måluppfyllelse 2006 (82 procent) och 2007 (84 procent) än Skolverkets statistik (se tabell 1). Enligt skolans egen analys har trots olika åtgärder de nationella målen uppnåtts enbart på vissa program. Under läsåret 2006/07 minskade andelen elever med grundläggande behörighet till högre studier på tre av enhetens program. Särskilt utmärker sig Barn- och fritidsprogrammet och Elprogrammet.

I skolans kvalitetsredovisningar för 2006/07 presenteras en sammanställning över antalet elever med slutbetyget Icke godkänt respektive betyget minst Godkänt. Dock saknas uppgifter om resultat från nationella prov eller andra typer av tester genomförda under elevernas gymnasietid. Resultaten från skolans individuella program redovisas heller inte.

I samband med faktagranskningen av skolrapporten redogör rektor för följande resultat gällande IV programmet 2006/07. Av totalt 48 elever påbörjade 30 elever ett nationellt program, sju elever fick arbete, sex elever fortsatte på IV och resterande elever gick till annan utbildning. Inspektörerna bedömer resultatet som gott.

I kvalitetsredovisningen för programmen ES, HP, MP, SP, AFP, E och M år 2006/07 visar skolans egna uppgifter att genomsnittet för dessa program att 91 procent av eleverna uppnått en grundläggande behörighet för högre studier vilket visar ett bättre resultat än riksgenomsnittet. Skolan anser ”resultatet som lyckat även om skolans egna uppsatta mål inte nås helt”, vilket är att 95 procent av eleverna uppnår en grundläggande behörighet för högre studier. I skolans analys av resultatet uppges att ”engagemang hos den enskilde läraren/mentorn, är en stor framgångsfaktor i detta.

I Tyresö gymnasiums egen analys av resultaten uppges man elevers frånvaro och skolans bristande rutiner i att följa upp frånvaron som en av orsakerna till låga resultat. Även informationen från lärare till elever att förmedla kursmål och kursplaner måste bli bättre enligt skolan. I skolans enhetsplan för 2007/08 har skolan valt att utifrån kvalitetsredovisningen arbeta med att öka andelen elever med grundläggande behörighet till högskolan och agera med tidigare och tydligare insatser vid elevers frånvaro och/eller dåliga resultat.

Inför läsåret 2007/08 införs i Tyresö kommun ett nytt webbaserat system kallat ”Skolportalen” där lärare, vårdnadshavare och elever själva bl.a. kommer att ha bättre kontroll över elevers frånvaro.

Inspektörerna bedömer att resultaten i Tyresö gymnasium totalt visar på ett godtagbart resultat jämfört med riket. Betygspoängen varierar dock mellan de olika programmen beträffande kunskaper relaterade till kursplanernas mål. Resultaten är för flertalet program i nivå med eller lägre än riket. Skolan bör analysera detta ytterligare och utifrån detta fortsätta vidta åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten. Skolan bör även ta fram en samlad resultatbild av skolans samtliga nationella specialutformade och individuella program per enhet.

Gymnasiesärskolan

Enligt rektorn och lärare når flertalet av gymnasiesärskolans elever kunskapsmålen utifrån sin individuella studieplan. Enligt rektorn har två elever gjort avbrott i sina studier på de specialutformade programmen och istället börjat på individuellt program. De elever som läser kursen Matematik A gör också det nationella kursprovet. Lärarna dokumenterar elevernas resultat på olika sätt. Eleverna gör framsteg och de tränas i ansvarstagande efter vars och ens förutsättningar. Det främsta målet med utbildningen är att de ska klara av yrket och att gå ut i arbetslivet. Våren 2007 hade den första elevkullen i de specialutformade programmen avslutning. Skolan saknar dock en bedömning i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för

ökad måluppfyllelse (se bedömning under avsnittet Ledning och kvalitetsarbete).

Innehåll, organisering och arbetssätt

Av de lektioner som inspektörerna tog del av ser inspektörerna ett antal goda exempel i undervisningen. Främst i karaktärsämnen visar eleverna prov på samarbete med kamrater och lärare. Elever inom vissa yrkesförberedande program uppgav vid inspektionsbesöket att undervisningen är individanpassad och att de har möjlighet att arbeta i sin egen takt medan elever på andra program menade att de "gör alla likadant". Elevernas möjligheter till att vara delaktiga i planering och möjligheter att påverka arbetsformer och innehåll är enligt elever begränsat i ett antal ämnen och vissa lärare uppmuntrar heller inte eleverna till delaktighet.

Enligt kommunens kvalitetsredovisning för år 2006 visar att endast 37 procent av eleverna har möjlighet att påverka innehållet i undervisningen. Att som elev kunna påverka arbetssätt och arbetsformer under lektionerna är enligt gjord enkät endast 41 procent av eleverna som har den möjligheten. Någon analys av resultatet har inte gjorts av skolan eller av barn- och utbildningsförvaltningen. I skolans kvalitetsredovisning påpekas att detta är ett utvecklingsområde.

Inspektörerna bedömer att elevernas möjligheter till att vara delaktiga i utbildningen måste förbättras. Även arbetssätt och arbetsformer bör utvecklas så att de i samtliga program och ämnen främjar utvecklingen av de kunskaper och färdigheter som uttryck i läroplan och kursplaner.

Enligt gymnasieförordningen ska elevernas skolarbete förläggas måndag till fredag och fördelas så jämnt som möjligt över dessa dagar. Vid inspektionsbesöket uppgav elever att schemat för en del grupper innehåller väl många håltimmar. Enligt rektorerna har scheman förbättrats men inspektörerna bedömer att schemat kan utvecklas ytterligare för att ge eleverna goda arbetsförhållanden som främjar lärandet.

För varje nationellt program och motsvarande finns mål som formulerar programmets sammanhållande idé. Programmålets syfte är att sätta in kurserna i ett sammanhang och markera att kärn- och karaktärsämnen hör ihop och strävar åt samma håll. Det finns olika sätt att integrera kärnämnen och karaktärsämnen s.k. infärgning.

Lärarna har i vissa projekt, program och kurser en planerad samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen. Lärarna gav ett flertal exempel på hur de arbetar med infärgning och vill gärna utveckla detta men uppger att tidsbrist och organisatoriska hinder försvårar samverkan. Flera elever ger exempel på samverkan mellan ämnena som yrkesinriktad svenska, matematik och engelska. Eleverna tycker att om kärnämnen har inriktning mot programmet blir undervisningen mycket roligare och innehållet oftast lättare att förstå.

Inspektörerna kan konstatera att samverkan inom vissa program finns och en vilja till att utveckla samverkan med syfte att förbättra och utveckla integreringen av kärnämnen och karaktärsämnen. Inspektörerna bedömer det som positivt och vill påpeka vikten av att skolan fortsätter detta arbete för att främja lärandet och att helheten i utbildningen blir tydligare för eleverna.

Eleverna på skolans individuella program har heltidsstudier som innebär att de läser kärnämnen två dagar och praktiserar på olika arbetsplatser tre dagar i veckan. Det är främst svenska, matematik och engelska de läser men även andra ämnen som de inte har godkänt i från grundskolan. Inspektörerna bedömer att

organisering, innehåll och arbetssätt inom skolans individuella program fungerar bra.

Individanpassning och särskilt stöd

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Skolans arbete ska inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer; fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet.

Enligt gymnasieförordningen ska en elev ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. För elever som behöver särskilt stöd ska även åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur dessa ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Elevers rätt till särskilt stöd gäller skolans samtliga ämnen/kurser.

Skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Vid behov upprättas åtgärdsprogram. Studie- och yrkesvägledaren har även stor kontakt med elever i behov av stöd.

Som en stödåtgärd på skolan finns den så kallade ”föreningstimmen” en gång i veckan. Den är öppen för alla elever på skolan och det finns olika ämneslärare tillhands för att ge eleven särskilt stöd i olika former. Elever och lärare uppgav för inspektörerna att det fungerar bra.

På skolan finns även möjlighet till särskilt stöd individuellt och i mindre grupp. Vid behov erbjuds även etappläsning för enskilda elever i berörda ämnen. Rektorn ser till att behovet utreds och att åtgärdsprogram upprättas. Tillgång till speciallärare finns för utredning av elevens behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogram för eleven. Även mentorn ger särskilt stöd och har utredningssamtal med eleven. Det finns tillgång till speciallärare och lärare i ämnet svenska som andraspråk.

För att öka elevernas möjligheter att nå målen har skolan utökat kärnämneskurserna Svenska A, Matematik A och Engelska A från 100 till 150 gymnasiepoäng på Fordonsprogrammet. Enligt lärare och skolledning är detta möjligt för att fler elever tas in på programmet och att programmet har en hög elevpeng jämfört med övriga program på skolan. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med särskilt stöd fungerar bra.

Skolans individuella program är organiserade i mindre grupper och undervisningen är i hög grad individanpassad. Eleverna på skolans individuella program har skiftande behov av särskilt stöd i de ämnen de missat på grundskolan och/eller socialt stöd. De elever som inspektörerna samtalade med var nöjda med undervisningen och det särskilda stöd de får i de olika ämnena. I samtal med lärare och skolledning framkommer att IV- programmet har goda specialpedagogiska resurser. Inspektörerna bedömer att verksamheten inom skolans individuella program fungerar på ett bra sätt.

Gymnasiesärskolan

Inom gymnasiesärskolan varierar arbetssätten för att tillgodose elevernas behov och förutsättningar. Metoderna sträcker sig från i hög grad individualiserad, enskild undervisning till mer grupporienterad undervisning. Exempel är den slöjdsal där eleverna på inriktningen hantverk och service ges möjlighet att träna praktiska moment. Samtliga elever har individuella studieplaner utifrån kursplaner och respektive elevs individuella behov. Om en elev är i behov av särskilt

stöd ska ett åtgärdsprogram upprättas där det ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas upprättas inte i enlighet med författningarna. Under inspektionsbesöket framkommer att åtgärdsprogram inte alltid upprättas då elever är i behov av särskilt stöd. Föräldrar blir oftast muntligt informerade om eventuella åtgärder. Inspektörerna bedömer att skolan inte upprättar åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd, vilket skolan måste åtgärdas.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

I intervjuer framkommer att kursutvärderingar förekommer oftast vid kursslut men att de skiljer sig åt mellan olika program, lärare, när och hur de genomförs. Enligt elever får de sällan återkoppling av resultaten och kan därmed inte se hur utvärderingen bidrar till att förändra eller förbättra undervisningen. Däremot har eleverna noterat att förändringar i vissa ämnen skett efter kursutvärderingarna vilket upplevs som positivt. Lärare uppger att resultaten av kursutvärderingarna sällan efterfrågas och följs upp av rektorn. Inspektörerna bedömer därför att detta kan utvecklas ytterligare.

Individuella studieplaner upprättas för samtliga elever och ligger till grund för de utvecklingssamtal som genomförs minst en gång per termin. I Tyresö gymnasium har mentorn en viktig roll att följa upp elevernas kunskapsutveckling och som ska stötta eleven så att förmågan att självständigt planera, genomföra och utvärdera sina studier utvecklas under utbildningen. Elevens individuella studieplan ska fungera som ett stöd så att eleven kan överblicka hela sin utbildning. Under elevintervjuerna framkom att mentorskapet fungerar väldigt olika beroende på lärare och program men i stort sett bra.

Tyresö kommuns kvalitetsredovisning för år 2006 visar att enbart 48 procent av eleverna upplever att utvecklingssamtalen med mentorn känns meningsfullt. Det är 59 procent av eleverna som känner till kunskapsmålen och 71 procent har fått information om betygskriterierna trots att skolan uppger att kursmål introduceras i samband med kursstart. Under inspektionsbesöket framkommer både positiva och negativa synpunkter från eleverna om kvaliteten i mentorsamtalen. Vissa elever/klasser har samtal en gång per vecka, andra mer sällan och ofta beroende på mentorn. Skolans kvalitetsredovisning, enhetsplan och rektorerna framhåller mentors roll som mycket viktig för elevens utveckling. Inspektörerna får under besöket olika bilder från elever och lärare hur de uppfattar mentors funktion och utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill härmed uppmärksamma skolan på elevernas rätt till information om sin kunskapsutveckling och studiesituation.

Diskussioner om bedömning och betygssättning sker inom programarbetslagen och i ämneslagen. För att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning jämför lärarna varandras bedömningar av elevens uppsatser och andra skriftliga prov. I förekommande ämnen används de nationella proven som underlag vid betygssättning. Lärarna säger sig utvärdera elevernas kunskaper på varierande sätt medan många elever säger att vissa lärare mest sätter betyg på skriftliga prov, inlämningsuppgifter, redovisningar och aktivitet under lektionen samt närvaro. Enligt intervjuade elever skiljer sig dock betygssättningen mellan olika program, ämnets karaktär och lärare. I intervjuer med lärare framkom att som ämneslärare i kärnämnen bör man undervisa i både studieförberedande och yrkesförberedande program för att öka likvärdigheten vid betygssättning. De vill även utöka samarbetet mellan programmen men att tid saknas för att

utveckla detta. Inspektörerna bedömer att skolans arbete för att garantera en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning ytterligare bör förbättras. Vid betygssättning ska all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kursplanen utnyttjas och en allsidig bedömning av dessa kunskaper ska göras. Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan på att närvaro i sig inte kan anges som ett betygskriterium utan tydligare bör kopplas till elevernas kunskaper och prestationer.

Gymnasieskolan

I intervjuer med elever och föräldrar framkom att under utvecklingssamtalen får de inte veta i vilken utsträckning eleven nått kunskapsmålen i förhållande till kursplanerna, vilket de saknar. Utvecklingssamtalen handlar mestadels om hur eleven fungerar i skolan och utvecklats socialt. Informationen vid utvecklingssamtalen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna och hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över hur utvecklingssamtalen genomförs samt att dessa utgår från de individuella studieplanerna.

Normer och värden

Tyresö gymnasiet ger intryck av att vara en lugn och trivsamt skola vilket bekräftas vid samtliga intervjuer. Enligt skolan bidrar bl.a. den höga lärartätheten och många vuxna till att det är lugnt. En enkät (kommunens) om elevernas trygghet, trivsel och inflytande genomförs och följs upp årligen. Vid elevintervjuer framkommer att förhållningssättet elever emellan och mellan elever och personal i allmänhet är gott. I varje klass finns friendsrepresentanter som har regelbundna möten med Friends vuxenteam på skolan. Inspektörerna bedömer att skolans förebyggande värdegrundsarbete är bra.

För varje klass eller motsvarande i gymnasieskolan ska det finnas ett klassråd. Klassrådet ska behandla frågor som är gemensamma för klassens elever. Den närmare utformningen av elevinflytande genom klassråd ska anges i arbetsplanen.

Genom klassråd och elevråd har eleverna möjlighet till inflytande över verksamheten i stort men utnyttjas dock i begränsad omfattning av eleverna. Även programråd finns inom några yrkesförberedande program men dock inte alla. Klassråden är schemalagda men enligt eleverna används tiden för information från mentorn eller till enskilda samtal mentor och elev. Inspektörerna bedömer att skolans klassråd bör förbättras och behandla frågor som är gemensamma för klassens elever för att därmed öka elevernas inflytande över verksamheten i stort.

Skolans elevråd består av elevrepresentanter från sex av skolans 14 program. Intervjuade elever menar att elevrådet har låg status och att många elever tror sig inte kunna påverka skolans verksamhet via deltagande i elevrådet. Detta bekräftas i kommunens elevenkät där flertalet elever upplever klassråden som icke meningsfulla och visar att flertalet elever som svarat inte är intresserade av att delta i elevråd eller exempelvis intresseföreningar för att på så sätt kunna vara med och utforma skolans verksamhet. Detta bekräftas även i intervjuer med elever och lärare.

Enligt gymnasieförordningen ska det vid varje gymnasieskola finnas en skolkonferens. Skolkonferensen är ett organ för att behandla vissa frågor som är av stor betydelse för eleverna samt för informationsutbyte, samråd och

gemensamma diskussioner mellan rektor, personal och elever. Skolkonferensen ska bestå av förutom rektor dels av företrädare för lärare och annan skolpersonal, dels av företrädare för eleverna. I Tyresö gymnasium har skolkonferensen elevrepresentanter men enligt rektorerna kommer de inte till utsatta möten.

Elevernas inflytande över undervisningen skiftar dock mellan program, ämnen och lärare vilket inspektörerna bedömer behöver utvecklas ytterligare. Även elevernas möjlighet till inflytande över verksamheten i stort bör förbättras. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra formerna för samverkan och arbetet med att främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över verksamheten i stort.

Enligt lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att en likabehandlingsplan upprättas i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

I arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplanen ska eleverna medverka enligt förordningen om barns och elever deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan. Förordningen trädde ikraft den 15 oktober 2006.

Inspektörerna har tagit del av skolans gemensamma likabehandlingsplan från april 2006 som dock enbart ett fåtal av de intervjuade eleverna känner till. Handlingsplanen innehåller en beskrivning av det förebyggande arbetet på övergripande nivå och klassnivå. Planen beskriver också vilka åtgärder skolan gör när mobbning eller annan kränkande behandling sker.

Planen ska tydliggöra vilka insatser skolan avser att påbörja och genomföra under kommande läsår. Planen bör vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder med tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund. Likabehandlingsplanen ska också upprättas under medverkan av elever.

Gymnasiesärskolan

Enligt gymnasiesärskoleförordningen ska det, där detta med hänsyn till elevernas utvecklingsnivå är möjligt, för varje klass eller motsvarande finnas ett klassråd. Vid skolan finns klassråd där eleverna deltar om möjligt. Gymnasiesärskolan har ett eget elevråd.

Föräldrar får information dels muntligt och även skriftlig information som skickas hem. Information inför elevernas praktik får föräldrarna av studie- och yrkesvägledaren. Enligt intervjuade föräldrar är de mycket nöjda med skolans information.

Intervjuade elever i gymnasiesärskolan uppger att de känner sig trygga i skolan men att det ibland kan det vara lite stökigt i den stora skolmatsalen vilket skolan har löst med att förlägga lunchen första matpasset då det är färre elever från gymnasieskolan. Eleverna tycker att det är en bra skola därför att det inte är så mycket mobbning vilket de tidigare ofta har upplevt i grundskolan. Inom olika ämnen som ”Kommunikation och samspel” och i olika grupper diskuterar elever och lärare värdegrundsfrågor.

I gymnasiesärskolan arbetar man aktivt mot kränkande behandling. Exempel på detta är gymnasiesärskolan bjuder in alla elever i gymnasieskolans årskurs 1 för att träffas och att informera om gymnasiesärskolan. Även gemensamma aktiviteter med gymnasieskolan är obligatoriska som friluftsdagar, s.k. ungdomsspelen (olika idrottsaktiviteter), insparken vid skolstart och avslutningar. Under inspektionsbesöket får inspektörerna uppfattningen av att kränkande behandling inte är något problem på skolan.

Lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling är tydlig med att varje verksamhet ska upprätta en likabehandlingsplan. Gymnasiesärskolan och Tyresö gymnasium har en gemensam likabehandlingsplan. Gymnasiesärskolan saknar dock en aktuell likabehandlingsplan upprättad utifrån den egna verksamheten. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). Ingen bedömning görs i skolrapporten utan en samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner återfinns i kommunrapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

I och med den omorganisation som gjordes i Tyresö kommun den 1 februari 2007 bytte gymnasieskolan nämnd till Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden och skolans delades i två resultatenheter.

För respektive resultatenhet ansvarar en rektor som har egen budget och upprättar en egen kvalitetsredovisning för verksamheten. Varje enhet har biträdande rektor, administration, elevvård, samt speciallärare. Skolans fjorton program har fördelats mellan rektorerna. Den biträdande rektorn inom respektive enhet har ansvar för vissa program som innebär personal-, ekonomi- och pedagogiskt ansvar för sina program. Resterande program lyder direkt under rektorn. Samtliga skolledare har förutom programansvaret ansvar för flera av skolans gemensamma verksamhetsområden. För varje program finns det dessutom programutvecklare.

Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och skolans ledning är tydlig. Rektorerna uppger att de har en kontinuerlig dialog om skolans verksamhet såväl med företrädare för huvudmannen, förvaltningschefen och med nämndens ordförande vilket rektorerna är mycket nöjda med. Ledningsgruppen inom respektive enhet har konferens en gång per vecka. I övrigt har man möten med programutvecklare. De har även gemensamma möten då båda enheterna träffas.

Varje rektor utformar sitt arbete självständigt och hur ledarskapet bedrivs varierar. Lärarna är nöjda med sina rektorer och tycker att ansvarsfördelningen dem emellan är tydlig. De saknar dock ett ledarskap mer fokuserat på pedagogiska frågor vilket skulle kunna utveckla verksamheten. Inspektörerna bedömer att styrning och ledning av gymnasieskolan i flera delar fungerar bra, men mot bakgrund av de förbättringsområden och brister som inspektionen

pekar på bedömer inspektörerna att rektorernas pedagogiska ledarskap bör utvecklas ytterligare.

Gymnasiesärskolan

I och med omorganisationen är gymnasiesärskolan kvar inom Barn- och utbildningsnämnden. Gymnasiesärskolan är en egen resultatenhet med egen budget. Hit hör även särvox. För enheten ansvarar en rektor. Gymnasiesärskolan hyr lokaler, viss personal och administrativa tjänster av gymnasieskolan. Enligt rektorn är närhet till och utbyte med gymnasieskolan viktigt för alla inom särskolan. I och med att de numera tillhör olika förvaltningar upplever rektorn att samarbetet med gymnasieskolan förändrats som exempelvis tillgång till resurser såväl personella som materiella, administration, information och delaktighet i gymnasieskolan. Allt detta bidrar till att rektors förutsättningar att utöva sitt rektorsskap har begränsats. Lärarna uppger att rektorn är en bra pedagogisk ledare och som är väl förtrogen med den dagliga verksamheten. Inspektörerna bedömer att styrning och ledning av gymnasiesärskolan fungerar på ett bra sätt men mot bakgrund av de förbättringsområden och brister som inspektionen pekar på bedömer inspektörerna vidare att rektorsfunktionen med pedagogiskt resultatansvar bör förbättras.

Kvalitetsarbete

Varje skola ska årligen upprätta en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse.

Gymnasieskolans båda resultatenheter upprättar en egen kvalitetsredovisning och en enhetsplan som utgår från kvalitetsredovisningen och som motsvarar en lokal arbetsplan. Inspektörerna har tagit del av respektive enhets kvalitetsredovisning för år 2006/07 och enhetsplan för 2007/08 som innehåller resultat och måluppfyllelse från betygsstatistik, nationella prov, en elevenkät och en utvärdering som skolans lärare genomfört. Kvalitetsredovisningarna från de båda enheterna saknar dock bedömning av i vilken mån de nationella målen uppnåtts samt analys och förslag till åtgärder för ökad måluppfyllelse. Enligt lärare har deras deltagande i utarbetandet av kvalitetsredovisningen inte fungerat främst på grund av den omorganisationen som pågått de senaste tre åren. Inspektionen visar att elever inte ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav vilket skolan måste förbättra.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolans kvalitetsredovisning för år 2006/07, saknar till stor del både analys, bedömning av måluppfyllelse samt åtgärder för utveckling. Inspektörerna bedömer att detta måste åtgärdas.

Se vidare i Skolverkets Allmänna råd om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. (SKOLFS 2006:18).

Tillgång till likvärdig utbildning

Tyresö gymnasium erbjuder ett flertal program såväl studieförberedande som yrkesförberedande med olika inriktningar vilket ger mycket god tillgång till utbildning inom många kurser. Skolan har även en fotbollsprofil. I förekommande fall kan gymnasieutbildningen förlängas till fyra år. Även specialutformade program erbjuds.

Tyresö gymnasium har ett tillräckligt utbud av valbara kurser. Enligt gymnasieförordningen ska eleverna som individuellt val erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program i kommunen, medan kravet att alltid erbjuda kurserna Svenska C och Idrott och hälsa B tas bort för utbildningar som påbörjas efter halvårsskiftet 2007.

En lokal kurs ska enligt gymnasieförordningen ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Skolan erbjuder ett antal lokala kurser, varav några kan sägas motsvara sådana behov som tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Exempel på sådana kurser är Bollspel, Sjunga och spela i grupp samt Livskunskap. Enligt rektorerna ska de lokala kurserna som valbara kurser minimeras läsåret 2007/08. Skolan bör dock se över de redan fastställda lokala kurserna och inspektörerna bedömer att vissa av skolans lokala kurser inte är i enlighet med gymnasieförordningens krav.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på det nya meritvärderingssystem som träder ikraft år 2010 vid ansökan till universitet och högskolor och som berör de elever som börjar gymnasieskolan 2007. En konsekvens av denna förändring är att endast nationella kurser kommer att ge meritpoäng. Lokala lösningar vid universitet och högskolor kan komma att missgynna de elever som har betyg från lokala kurser i slutbetyget. För elevens rättssäkerhet bör därför utformningen av de nationella kursplanerna så långt som möjligt följas.

Det finns goda möjligheter till arbetsplatsförlagd utbildning (APU) inom berörda program.

Eleverna på skolans individuella program har möjlighet att kombinera studier med yrkespraktik på en arbetsplats två dagar i veckan. Praktikplatsen har i regel anknytning till elevens valda program. För vissa elever erbjuds yrkespraktik fem dagar i veckan med målet att det kan leda till ett arbete. Eleverna har under praktiken kontinuerliga individuella samtal med studie- och yrkesvägledning kring frågor som rör praktiken och framtida utbildningsmöjligheter.

Enligt rektorn kan elever från skolans individuella program följa ett nationellt program. Alla nationella program är öppna för eleverna. Skolan har vid inspektionsbesöket tre PRIV elever inom vardera teknikprogrammet, fordonsprogrammet och handelsprogrammet.

Gymnasiesärskolan

I gymnasiesärskolan erbjuds yrkesträning och verksamhetsträning inom ramen för individuella programmet och ett specialutformat program med inriktningarna hantverk och service samt omvårdnad och service.

För eleverna inom gymnasiesärskolan fungerar praktiken bra enligt såväl elever, föräldrar och lärare. Elever och föräldrar får information av studie- och yrkesvalsläraren inför praktiken. De elever som praktiserar gör det inom äldreomsorgen, vaktmästeri och övrig service.

Resurser

Skolan har god tillgång till personal av olika slag och flertalet av de lärare som arbetar i skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Av nationell statistik för läsåret 2005/06 framgår att antalet lärare per 100 elever är 7,4 och andelen med pedagogisk utbildning är 5,7. Jämfört med riket (6,1) är tillgången något lägre.

Skolan har strategier för långsiktig tillgång till och kompetens hos personalen. Kompetensutvecklingsplan finns och fortbildning sker gemensamt för alla på skolan, i arbetslagen eller individuellt. En lärare utbildar sig till specialpedagog inom det s.k. lärarlyftet.

I övrigt finns tillgång till personal för elevhälsa och studie- och yrkesvägledning men elevvårdsteamet uppger att behovet av kurator har ökat då efterfrågan av denna kompetens för tillfället är stort hos eleverna. I samband med faktagranskningen uppger rektorn att det finns två kuratorer på skolan motsvarande 1,4 procent tjänst.

Sammantaget bedömer inspektörerna gymnasiets tillgång till personal som god.

Gymnasiesärskolan

Personalen har utbildning för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Kompetensutveckling sker såväl individuellt som i grupp. Lärarna får handledning med en kurator samt deltar i olika nätverk och konferenser. Lärarna har dock önskemål om mer utbyte med andra gymnasiesärskolor för ämnesdiskussioner mm.

Lokalerna är anpassade till funktionshindrade och tillgången till läromedel, utrustning och specialpedagogisk hjälpmedel god.

Inspektörerna bedömer att gymnasiesärskolans tillgång till utbildning och materiella resurser är god.

Datum	Ort
2008-02-19	Stockholm

Marie Wiberg-Svensson

Anna Kjellberg

Utbildningsinspektion i vuxenutbildningen

Kommunal vuxenutbildning

Särvux

Svenskundervisning för invandrare

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av verksamheten.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat vuxenutbildningen och besökt skolan den 11-12 december 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och vuxenutbildningen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och vuxenutbildningen som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I vuxenutbildningen intervjuades rektorn och biträdande rektorn för C3L, rektorn för sÄrvux, sfi-samordnaren, lärare, studie- och yrkesvÄgledare samt studerande. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på vuxenutbildningen utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sÄk-uppgifter i rapporten.

Beskrivning av verksamheten

Vuxenutbildningen	Antal studerande
Grundläggande vuxenutbildning	81
Gymnasial vuxenutbildning	337
Svenskundervisning för invandrare (sfi)	120
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sÄrvux)	11

KÄlla: Vuxenutbildningens egna siffror januari 2008

Gymnasie- och arbetsmarknadsnÄmnden i Tyresö kommun ansvarar bl.a. för den kommunala vuxenutbildningen och svenskundervisning för invandrare (sfi). Inom utvecklingsförvaltningen bildar C3L (centrum för livslångt lärande) med komvux en egen avdelning med ansvarig rektor. Sfi ingår i kommunens flyktingmottagning som sorterar under Arbetscentrum. Sektionschefen för Invandrarsektionen ansvarar för sfi.

Barn- och utbildningsnÄmnden ansvarar för sÄrvux. GymnasiesÄrskolan och sÄrvux är en egen resultatenhet och har en gemensam rektor.

Inom Södertörn samverkar flera kommuner om olika utbildningar, främst teoretiska kurser.

Utbildningarna är lokaliserade till samma byggnad.

Bedömningar

Samlad bedömning

Inspektörerna bedömer att de olika verksamheterna som helhet erbjuder utbildning av godtagbar kvalitet. För de studerande erbjuds och organiseras ett gott och varierat stöd för vuxnas lärande. Kunskapsresultaten i gymnasiala vuxenutbildningen och sfi bör dock förbättras. Det bedrivs ett bra kvalitetsarbete med egna utvärderingar m.m. som dock inte alltid synliggörs i kvalitetsredovisningen. De studerande erbjuds ett rikt utbud av kurser och utbildningar både inom och i samverkan med grannkommuner.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Individuella studieplaner upprättas inte för alla studerande (1 kap. 2 § förordning om kommunal vuxenutbildning).
- Betygsättningen följer inte förordningens krav på C3L (4 kap. 1 § förordningen om kommunal vuxenutbildning).
- Sfi-samordnaren utför rektorns uppgifter (2 kap. 2 § skollagen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (1 och 4 § § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

- Kvalitetsredovisningen saknar en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan (3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 5 § förordningen om kommunal vuxenutbildning).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på vuxenutbildningen inom följande områden.

- Kunskapsresultaten för gymnasiala vuxenutbildningen samt sfi bör förbättras.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Sedan några år är ett åtagande i strategi- och budgetplanen för C3L bl.a. att ”betyg G eller bättre ska uppnås av minst 85 procent av de elever som slutfört grundläggande eller gymnasiala kurser”. Enligt C3L:s kvalitetsredovisning för 2006 var andelen studerande som fick betyget Godkänt eller högre 88,8 procent våren 2006.

Andelen studerande inom den grundläggande vuxenutbildningen var för åren 2005 och 2006 37 respektive 33 procent. År 2007 har andelen avbrott sjunkit till 26 procent. Motsvarande siffror för riket 2005-2007 ligger runt 27 procent. C3L har inte systematiskt analyserat avbrotten, men inspektörerna bedömer ändå sammantaget att man vidtar åtgärder för att invidanpassa undervisningen och ge de studerande stöd. Se vidare nedan under avsnitten Innehåll, organisering och arbetssätt samt Individanpassning, individuell studieplanering och stöd.

Inom den gymnasiala vuxenutbildningen är andelen avbrott i studierna oförändrade 24 procent mellan åren 2005 och 2006, vilket är högre än rikssnittet (20 % respektive 21%). För år 2007 är andelen avbrott 24 procent och i riket 20 procent. C3L har inte gjort en systematisk analys av andelen avbrott i samtliga kurser. Istället har riktade uppföljningar skett avseende de sammanhållna yrkesutbildningarna. Därefter har olika åtgärder vidtagits för att förbättra resultaten. Ett exempel är ekonomi- och IT-assistentutbildningen som visade sig inte ge de studerande arbete och som därför gjorts om till en ekonomi- och löneassistentutbildning. Flera avbrott skedde på distansutbildningarna och de studerande får därför numera bara anmäla sig till en kurs i taget, vilket har givit goda resultat. Andelen studerande med betyget Icke Godkänt i A-kurserna i svenska och engelska blir allt lägre. Däremot har andelen studerande med betyget IG i matematik ökat. Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten bör förbättras. Se vidare nedan under avsnitten Innehåll, organisering och arbetssätt samt Individanpassning, individuellt studieplanering och stöd.

Tabell 1. Nationell betygsstatistik för gymnasial vuxenutbildning. Andel betyg Icke Godkänt i engelska, matematik och svenska A, angivet i procent.

Kurs	Tyresö			Riket		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Engelska A	11	4	2	13	14	16
Matematik A	11	8	23	16	19	19
Svenska A	11	12	4	13	16	17

Källa: Skolverkets statistik

Enligt verksamhetsplanen för Arbetscentrum för 2008, ett åtagande sedan tidigare år, ska ”minst 40 procent klara avslutad målnivå med betyg”. Kunskapsresultaten sett till andelen studerande som avbrutit sina studier visar på en stadig förbättring, från 46 procent för 2005 till 31 procent för 2006. I riket är motsvarande siffror 39 respektive 34 procent. Enligt kommunens statistik för 2007 är andelen avbrott 34 procent. Riktvärdet för den genomsnittliga studietiden för samtliga kurser inom sfi är 525 timmar. I Tyresö kommun uppgår motsvarande värde till ca 230 timmar.

Inom sfi sker en noga kontroll av samtliga avbrott i studierna för att se vilka orsaker som ligger bakom. De flesta avbrotten beror på att de studerande har fått arbete eller gått vidare till andra studier. För att dessa ändå ska kunna fortsätta sfi-undervisningen har man infört kvällskurser i tre nivågrupper. I Tyresö kommun är det arbetslinjen som gäller och man har därför ett lyckat samarbete mellan studier, praktik och arbete. En effekt av detta är att genomströmningen har förbättrats. Inspektörerna bedömer att sfi bedriver ett gott arbete med att förbättra de studerandes kunskapsresultat.

Samtliga tio studerande på särvox genomför kurserna och utbildningarna utan avbrott. Hösten 2007 har ingen av dessa uppnått kunskapsmålen för kurserna i sin studieplan med övriga studerande fortsätter sin utbildning med nya studerande.

Innehåll, organisering och arbetssätt

Verksamheterna styrs dels utifrån de nationella målen i läroplanen och kursplanerna, dels nämndernas mål för verksamheterna vilka framgår av respektive enhetsplan.

Inom vuxenutbildningen sker fortlöpande pedagogiska och metodiska diskussioner och utifrån dessa anpassas undervisningsformer och innehåll efter de studerandes individuella behov. De flesta studerande tas emot i vuxenutbildningen genom studie- och yrkesvägledarna. Sfi-samordnaren har enskilda intagningsamtal med nya sökanden till sfi. Utöver den gängse kartläggningen genomförs även skrivprov för dem som tidigare följt sfi-undervisning.

Inspektionen visar att de studerande informeras regelbundet om kursplaner och betygskriterier och att täta avstämningar görs av de studerandes kunskapsutveckling. De studerandena vid C3L säger sig dock vilja få mer tid för studieteknik, ett önskemål som bekräftas av lärarna.

Kommunens erbjuder kurser både på dag- och kvällstid, hel- och deltidskurser samt såväl halv- som heldistanskurser. Samtliga matematikkurser – från grundläggande nivå till matematik E - kan de studerande läsa i egen takt, göra del- och kursprov samt få lärarhjälp på schemalagda tider. Från våren 2008 erbjuds motsvarande system för dem som läser fysik A och B. Det är ett ”rullande” intag till samtliga matematikkurser.

Sfi-undervisning bedrivs i förmiddags-, eftermiddags- och kvällsgrupper. Flera av de sfi-studerande arbetar och får undervisning på kvällarna i tre nivåer. Invandrare har möjlighet att bedriva heldagsstudier. Antal studerande på sfi har ökat det senaste året, från 80 till 120 studerande. Samtliga studievägar erbjuds, det finns också en alfabetiseringskurs. En del studerande kan använda ett självstudiematerial för att komma igång och samhällsorientering vävs på ett aktivt sätt in i undervisningen.

Lsåret 2007/08 fanns det tio studerande inom särvox, fördelade i fyra grupper. De studerande söker för ett år i taget. I genomsnitt studerar de två timmar per vecka.

Inspektörerna bedömer att de studerande erbjuds undervisning som i hög grad är organiserad för att passa till deras behov.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Det är rektors ansvar att tillse att individuella studieplaner upprättas för samtliga studerande. Av planen ska den enskildes utbildningsmål och verksamhetspoäng framgå. Den individuella studieplanen ska utarbetas i samverkan med den studerande. Inför sina studier får de studerande på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning under sitt samtal med studie- och yrkesvägledare en ”enkla-re” form av individuell studieplan. Individuella studieplaner i enlighet med författningarnas krav finns dock inte för samtliga studerande. Undantag finns t.ex. inom de sammanhållna yrkesutbildningarna. De som studerar på distans får en studieplan för sitt ämne där det framgår när uppdragen ska lämnas in och proven ska göras.

Inför kursstart erbjuds frivilliga tester i engelska och matematik för att hitta rätt nivå i studierna. De studieovana studerande som väljer att läsa på distans ”får” bara läsa ett ämne i taget, då flera har gjort avbrott i studierna. Enligt skolleningen kan man se goda resultat av denna åtgärd. Engelska A och B var tidigare en helkvällskurs på distans, men då studerandena inte klarade detta, sker undervisningen som halvdistan. C3L erbjuder också ”matematiksvenska” för de studerande som behöver lära sig begreppen. För de studerande på barnskötarutbildningen och omvårdnadsprogrammet med annat modersmål, får hjälp med instudering av litteraturen. Det har lett till att fler studerande får minst betyget Godkänt.

För de studerande som så behöver erbjuds stödundervisning varje fredag, men enligt den intervjuade personalen väljer de studerandena ofta att inte ta vara på denna möjlighet.

Lärarna i svenska som andraspråk har regelbunden kontakt med sfi-lärarna inför de studerandes övergång till grundläggande vuxenutbildning samt uppföljning av hur det går.

Inom sfi arbetar man aktivt med att identifiera fysiska funktionshinder som t.ex. hörselskada och synskada. Vid behov genomförs utredningar, inför eventuell övergång till särvox. Utifrån de studerandes önskemål i studerandenkäten, ges matematikundervisning i två olika nivåer. Det finns även två långsamma grupper på A- respektive B-nivån. Tidigare hade man uttalskurser, men eftersom det är en god stämning kan man istället arbeta med detta inom grupperna.

För de studerande inom särvox sker en hög grad av individuell anpassning av undervisningen till den enskildes behov.

Inspektörerna bedömer sammantaget att stödet för vuxnas lärande inom vuxenutbildningen är gott och utformat utifrån den enskildas behov och förutsättningar. De studerande ges även goda förutsättningar att nå målen.

Bedömning och betygssättning

Lärarna diskuterar kontinuerligt kursplanemålen och betygskriterierna för att nå en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Ämnesdiskussioner sker både inom C3L och med övriga Södertörnskommuner. Lärarna efterlyser dock

mer av generella bedömningsdiskussioner. Lärarna gör regelbundna avstämningar av de studerandes kunskapsutveckling mot kursplanerna. Lärarna ger de studerande omdömen efter varje prov och avslutat avsnitt. De studerandena anser att de blir rättvist bedömda och att de i de flesta fall kontinuerligt får information om sina studieresultat. Liber Hermods har den s.k. betygsrätten för dem som studerar på distansutbildningarna. Skolledningen har dock regelbunden kontakt med Liber Hermods om de studerandes kunskapsutveckling. De intervjuade studerande gav exempel på hur de hade fått öklar information om vad som krävs för olika betyg, men att de själva tog tag i detta och fick en förändring till stånd. Även C3L ingår i kommunens Skolportal, det gäller dock bara för betygssättning av nationella kurser. Inspektörerna bedömer att verksamheterna överlag bedriver ett bra arbete säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.

Vid C3L finns det dock möjlighet att få ”stressbetyg”, vilket innebär att studerande som sökt vidare till studier som startar i januari får extra uppgifter av sina lärare för att kunna få betyg tidigare och hinna komplettera sin ansökan. Enligt kommunen är därmed kursen att anse som avslutad trots att den i praktiken inte är genomförd. Enligt författningarnas krav ska betyg sättas efter avslutad kurs. Inspektörerna bedömer därför att detta måste åtgärdas.

Sfi-lärarna har täta kontakter kring de studerande och deras kunskapsutveckling. Varje vecka träffas samtliga lärare, inklusive sfi-samordnaren och stämmer av kunskapsutvecklingen med alla studerande. Det sker en kontinuerlig utvärdering/planering både med enskilda studerande och gruppvis. Lärarna har ämnesdiskussioner med andra sfi-lärare inom Södertörn.

Sedan hösten 2007 har särvox börjat med målformuleringar och mål att uppnå. Det är dock enligt läraren svårt att hitta nivåer, det kan t.ex. ta hela matematikkursen för den studerande som inte lärt sig ”mer om pengar”. Betyg kommer att sättas först under våren 2008. Läraren har också ett nära samarbete med särvox lärare i grannkommunerna samt när det passar med gymnasiesärskolan.

Normer och värden

Vid inspektionstillfället och vid samtal med såväl de studerande som personal framkommer att det råder en god stämning som präglas av ett ömsesidigt respektfullt bemötande, ”vi tar hänsyn till varandra”. Både på C3L och på sfi genomförs enkäter för att fånga upp de studerande synpunkter.

Enligt de intervjuade studerande tar lärarna tillvara på deras erfarenheter och frågar om man kan göra på ett annat sätt. Det vanligaste är att läraren presenterar en planering som studerandena kan lämna synpunkter på. Vid intagnings-samtalet med nya sfi-studerande informeras de om elevinflytande, efter en tids studier ges de studerande möjlighet att påverka undervisningens innehåll.

Vid inspektionen framkom att de studerande i ganska liten utsträckning engagerar sig i elevråd eller motsvarande, eftersom de anser att tiden inte räcker till. Inspektörerna bedömer att de studerandes inflytande är i enlighet med författningarna.

Enligt lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmålet ska enligt

lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att en likabehandlingsplan upprättas i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

I arbetet med att upprätta, följa upp och se över likabehandlingsplanen ska eleverna medverka enligt förordningen (SFS 2006:1083) om barns och elever deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan. Förordningen trädde ikraft den 15 oktober 2006.

Den likabehandlingsplan som finns för C3L uppfyller inte författningarnas krav. Av planen ska det framgå vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Planen bör också vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamheternas behov. De studerande har inte varit delaktiga i framtagande av likabehandlingsplan. För sfi respektive sär vux saknas likabehandlingsplaner helt. Se vidare i Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). Ingen bedömning görs i skolrapporten utan en samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner återfinns i kommunrapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Rektor har en nyckelfunktion för utbildningens planering, genomförande och resultat. För ledningen av utbildningen i skolorna ska det finnas rektorer. Rektorn ska vara pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal. För att utöva sitt ledarskap ska rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Vuxenutbildningen i Tyresö leds av en rektor som ansvarar för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt sfi. Enligt författningarna har rektorn som pedagogisk ledare, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Vidare ansvarar rektorn för verksamheternas resultat samt har ett särskilt ansvar för bl.a. att undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer anpassas efter de studerandes skiftande behov och förutsättningar. I Tyresö kommun är inte beslut om studiernas upphörande delegerat till rektorn. Den enda arbetsuppgift avseende sfi som rektorn genomför är att utfärda betyg. Istället är det sfi-samordnaren som fullgör rektors uppgifter som pedagogisk ledare, beslutar om upphörande av undervisning m.m. Det framgår inte av gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens delegationsordning vem som beslutar om vad beträffande sfi. Det är ett grundläggande krav att den som avser att vidta en viss åtgärd eller fatta ett visst beslut gör klart för sig om han/hon har behörighet därtill och vilka föreskrifter som är tillämpliga. I detta avseende finns det viss oklarhet.

Inspektörerna bedömer att det inte är i enlighet med författningarnas krav att sfi-samordnaren utför rektorns uppgifter.

Rektorn har det övergripande budget- och ledningsansvaret för C3L, inklusive myndighetsansvaret. I övrigt ansvarar rektorn för KY-utbildningarna och den

biträdande rektorn för komvuxutbildningarna och tjänstefördelning. En planeringschef ansvarar för schemalagningen för hela verksamheten. Den pedagogiska utvecklingen inom C3L sker både i och mellan arbetslagen och med andra kommuner i Södertörn. De intervjuade lärarna menar att de själva har möjlighet att ta initiativ till pedagogiskt utvecklingsarbete och önskar sig mer att gemensamma diskussioner. Inspektörerna bedömer sammantaget att rektorn har god förtrogenhet med verksamheten och tar ansvar för det pedagogiska ledarskapet.

Inspektörerna bedömer att sfi-lärarna visar på ett gott pedagogiskt arbete, de är också nöjda med den pedagogiska ledningen.

Rektorn för gymnasiesärskolan ansvarar även för sårsvux. Vid inspektionstillfället fanns det bara en lärare på sårsvux, som dock ingår i gymnasiesärskolans arbetslag. Rektorn har en nära kontakt med verksamheten vid sårsvux.

Kvalitetsarbete

Varje skola ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

För verksamheterna vid C3L samt sfi omfattas inte av kommunens skolplan. Istället är det målen i gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens budget- och strategiplan som utöver de nationella målen är styrande för verksamheterna. Detta bekräftas av de lokala arbetsplanerna (enhetsplanerna).

Vid C3L bedrivs ett aktivt kvalitetsarbete med kursutvärderingar, studerandevärderingar, utvärderingar av t.ex. barnskötarutbildningen m.m. Skolledningen har dessutom regelbunden kontakt med Lernia samt veckovisa uppföljningar med Liber Hermods. C3L har presenterat en kvalitetsredovisning för 2006. Resultaten från kursutvärderingarna ingår dock inte som underlag till kvalitetsredovisningen. Skolledningen bekräftar detta och menar att det är ett förbättringsområde. Kvalitetsredovisningen innehåller såväl en bedömning av måluppfyllelse, analys som åtgärder för utveckling. Kvalitetsredovisningen innehåller dock inte en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen, vilket måste åtgärdas. De studerande har inte heller givits möjlighet att medverka i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Vid sfi bedrivs ett gott kvalitetsarbete med egna utvärderingar, kursutvärderingar, verksamhetsberättelse mm. För de studerande som slutat D-kursen genomförs en studerande enkät, som vid senaste tillfället visade på önskemål om mer matematik, grammatik samt studiebesök. Det saknas dock en kvalitetsredovisning för sfi vilket inte är i enlighet med författningarnas krav.

Sårsvux som är en liten verksamhet, ingår i enhetsplanen för gymnasiesärskolan. Det saknas en kvalitetsredovisning för sårsvux, vilket måste åtgärdas.

Tillgång till utbildning

Inom den grundläggande vuxenutbildningen erbjuder kommunen samtliga kunskapsområden. Kommunen rekryterar aktivt studerande genom Arbetscentrum, socialtjänsten m.fl. och samarbetet fungerar enligt de intervjuade bra.

Inom den gymnasiala vuxenutbildningen erbjuds ett rikt utbud av såväl teoretiska kurser som olika yrkesutbildningar. En påbyggnadsutbildning för yrkesförrare godstransport anordnas i samarbete med ARTREC transport och utbild-

ning AB. Andra yrkesutbildningar är ekonomi- och löneassistentutbildning, barnskötarutbildning (gymnasial nivå) samt omvårdnadsprogrammet. Vid behov köps också enstaka platser hos Lernia eller i andra kommuner inom Södertörn. Svenska som andraspråk A och B erbjuds på distans i Haninge kommun. Södertörnskommunerna samverkar kring moderna språk, Tyresö kommun anordnar undervisningen i spanska. Distansutbildning erbjuds i ett stort antal kurser hos Liber Hermods och en del hos en lokal distansutbildare (Palnet). Från och med hösten 2007 erbjuds kursen projektarbete.

En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Vuxenutbildningen erbjuder dock ett antal lokala kurser vars innehåll sammanfaller med nationella kurser. Exempel på sådana kurser är datorkunskap med yrkesinriktning och kommunikation. Inom den grundläggande vuxenutbildningen anger de nationella kunskapsområden en lägsta kunskapsnivå i ämne, varför lokala kurser inte ska läsas före denna nivå. Kursen i naturorientering är exempel på detta. Enligt kommunen ersätts denna kurs från och med våren 2008 med den nationella kursen i biologi (BI1050).

De sfi-studerande kan påbörja sina studier kort tid efter anmälan. Samtliga studerande erbjuds språkpraktik liksom en ”jobbsökarkurs”. De studerande kan enligt de intervjuade lärarna kombinera sfi-undervisning med andra studier, men att det är få som gjort det. I samverkan med andra kommuner erbjuds kurser för bl.a. vårdpersonal. För de som klarat D-nivån finns det möjlighet att läsa ett kurspaket med kurser i grundläggande vuxenutbildning svenska som andraspråk, datakunskap, naturorientering samt samhällskunskap. Enligt kommunen har denna möjlighet lett till färre avhopp. Inspektörerna bedömer att sfi anordnas enligt författningarna.

Inom sfi genomförs en egen validering avseende VVS, frisör och bilmekanikeryrket och efter valideringen får den studerande den kompletterande utbildning som krävs för svensk behörighet. Validering sker även på omvårdnadsprogrammet i kursen Vård- och omsorgsarbete.

Från den 1 januari 2007 gäller också att varje kommuninvånare som är utvecklingsstörd har rätt att delta i grundläggande särsvuxutbildning från och med andra kalenderhalvåret det år han/hon fyller 20 år om han/hon saknar sådana färdigheter som utbildningen i den obligatoriska särskolan syftar till. Varje kommun ska aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till grundläggande särsvux och motivera dem att delta i utbildningen.

Inom särsvux i Tyresö finns totalt 11 studeranden, samtliga i särsvux motsvarande grundsärskola. De kurser som erbjuds är svenska/kommunikation, engelska, matematik och datakunskap. Kommunen bedriver en aktiv rekrytering genom kommunens dagliga verksamhet, annonsering osv. och uppger att man når ut till målgruppen. Inspektörerna bedömer att kursutbud, information och rekrytering till särsvux sker i enlighet med författningarna.

Resurser

Lärarna har i de flesta fall en utbildning för en undervisning de i huvudsak ska bedriva. Samtliga studerande har tillgång till studie- och yrkesvägledning. Studie- och yrkesvägledarna finns, enligt de intervjuade studerande, tillgängliga och ger bra information.

Kompetensutveckling genomförs både utifrån individernas behov som utifrån gemensamma övergripande områden. Lärarna lärarlyftet ingår även i olika nätverk.

Lokalerna är fräscha och ändamålsenliga. Det finns även god tillgång på datorer.

Datum	Ort
2008-02-19	Stockholm

Anna Kjellberg

Marie Wiberg Svensson